

Bobowa
(Woj. Małopolskie)

**Kościół pw.
Wszystkich Świętych
i Kościół św. Zofii**

Parafia Rzymsko - Katolicka

Wszystkich Świętych

BOBOWA JAKO MIEJSKO WYMIEIONA JEST W IZYMIEJU LOKACYJNYM „WRÓTACÓW” z r. 1379. KIEDY TO WODNA PO KROKU WŁADYSŁAWIE ŁOKI KU STAŁA DLA MIESZKAŃCZYŃSZY W TAKIEJ WODZOCZAJI TRWAŁO MIEJSCZANIE W BOBOWEJ. A WIEC BOBOWA MIAŁA WZDROŻNĄ PRZYWILEJ MIASTA. W r. 1240 ZODCZAS NARADU TATARÓW MIAŁO ZOSTAĆ SPALONE ZALOZYCIELANI MIASTA BYLI BOBOWISZY Z RODU GRZYFÓW. DWÓCH Z NICH BRAŁO UDZIAŁ W BITYNIE POD GRUNWALDEM, A ZYCMUNT GRZYFA BOBOWSKI BYŁ DOWÓDĄ AC ZHORĄCWI. PO POWROCIE Z WYPRAWY CRZYWAŁDZKIEJ UFUNDOWAŁ OBTARZ DLA KOŚCIOŁA JAKO WOTUM DZIEKOCZYNNIE. ROK TEN TRWAŁ DO r. 1520. DO r. 1625 BOBOWA JEST WŁASNOŚCIĄ RODU JORDANÓW HERBU TRAWY. PIERWSZYM PRZEDSTAWICIEŁEM TEGO RODU BYŁ ACHACY JORDAN z ZAKLICZYNA. NASTĘPNIE BOBOWA PRZECHODZI W RĘCĘ KRZYWICH WŁASNICIÓW. OSTATNIM JEST JĘ KAZIMIERZ WIENIAWA DŁUGOSZOWSKI /1945 w./ Z NAJSTARSZYCH NOTATEK DOTYCZĄCYCH HISTORII BOBOWEJ WYNIKA, ŻE NA TERENIE PARAFII BYŁO KIEDYŚ 5 KOŚCIOŁÓW Z KTÓRYCH DO DNIA DZISIEJSZEGO PRZETRWAŁ KOŚCIOŁ ŚW. ZOFII. KOŚCIOŁ PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO PRAWDOPODOBNIIE STAŁ W TYM MIEJSCU, GDZIE OBECHNIE STOI KOŚCIOŁ PARAF. p.w. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH. KOŚCIOŁ ŚW. KRZYŻA BYŁ ZBUDOWANY W ZACHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA, W TYM MIEJSCU GDZIE OBECHNIE ZNAJDUJE SIĘ BANK SPÓŁDZIELCZY. KOŚCIOŁ TEN ZNISZCZYŁ PRZY POMOCY ARMAT ÓWCZESNY WŁASNICIEL BOBOWEJ - ARIANIN - MIKŁEJ JORDAN w r. 1528. KLASZTOR ŚW. ANNY BYŁ ZBUDOWANY WE WSCHDNIEJ CZĘŚCI MIASTA. DO PARAFII BOBOWA NALEŻAŁ RÓWNIEŻ KOŚCIOŁ ŚW. WALENTEGO W LIMANOWEJ.

Historia kościoła parafialnego

W r. 1525 ACHACY JORDAN PRZYSTĘPUJE DO BUDOWY KOŚCIOŁA W STYLU ROMANSKIM. BP. KRAKOWSKI PIOTR TOMICKI w r. 1529 ERYCUJE PRZY TYM KOŚCIELE KOLEGIATĘ TWORZĄC PRZY NIEJ KAPLICĘ KOLEGIACKĄ. NOWO UTWORZONA KOLEGIATA OBEJMOWAŁA DWIE GODNOŚCI PRAŁACKIE: PREPOZYTA I DZIEKANA Z 3-MĄ KANONIKAMI, 5-MĄ WIKARIUSZAMI WIECZYSTYMI. W r. 1561 MIKŁEJ JORDAN z ZAKLICZYNA - ZAGORZAŁ ARIANIN, ZAMIENIŁ KOLEGIATĘ NA ZBÓR ARIAŃSKI, JAK RÓWNIEŻ KOŚCIOŁ ŚW. ZOFII I KOŚCIOŁ ŚW. MIKŁEJA W SIEDLISKACH. KOŚCIOŁ PARAF. ZOSTAŁ PRZYWRÓCONY KATOLIKOM PO 32 LATACH. NAWIĄZANE DOZOSTAŁE KOŚCIOŁY DOZOSTAWAŁY POD ZARZĄDAMI ARIAN DO r. 1592. W r. 1703 BOBOWĘ NAWIEDZIŁ STRASZLIWY POZAR W KTÓRYM SPŁONAŁ KOŚCIOŁ PARAF. W CZASIE ODBUDOWY ZMIENIONO JEGO STYL NA BAROKOWY. W r. 1750 STANISŁAW ŁĘTOWSKI DOBUDOWAŁ DO KOŚCIOŁA KAPLICĘ MATKI BOŻEJ BOLESNEJ W STYLU BAROKOWYM z ROKOKOWYM OBTARZEM I CUDOWNYM OBRAZEM MALOWANYM PRZEZ FELIKSA HANOSZA.

W r. 1786 URODZIŁ SIĘ W BOBOWEJ LUDWIK ŁĘTOWSKI SYN FRANCISZKA, KTÓRY ZOSTAŁ KSIĘDZEM A PÓŃNIEJ BISKUPEM DIECEZJI KRAKOWSKIEJ /1841 - 1848/. KAWALER ORDERU ŚW. STANISŁAWA, WIEKJEGO KRZYŻA I KORONY ŻELAZNEJ II KLASY.
W r. 1783 PRZEŁATAŁ ISTNIEĆ KOLEGIATA A KOŚCIOŁ KOLEGIACKI ZAMIENIONO NA PARAFIALNY. W 1889. BOBOWA NAWIEDZIŁ POZAR, W KTÓRYM SPŁONAŁ KOŚCIOŁ PARAF. z WYJĄTKIEM KAPLICZKI M. B. BOLESNEJ.

DO ZAPYTKÓW KOŚCIOŁA NALEŻA:

KRYZOSTERIJM SKŁEPIENIA KRZYŻOWO-ZEBROWE, GOTYCKIE XIV-WIECZNE ZE ZWODNIKAMI, NA KTÓRYCH HERRY LIŁ, DĘBNO I NIEZIDENTYFIKOWANY; MASWERKOWE ZEBRA SPŁYWAJĄCE I NA WSPORNIKI. OKYTARZ W KAPLICZCE ROKOKOWEJ - 2 poł. XVIII w. CHRZCIELNICA BAROKOWA, MARMUROWA, Z ROKOKOWĄ POKRYWĄ z 1 poł. XVIII w. KROPIELNICA KAMIENNA, BAROKOWA. LICHTARZ NA PASCHAL ROKOKOWY z 1 poł. XVIII w. Z KAPICZONAKI I Z KAWY W PREZBITERIUM z HERBAMI KORONY I LITWY NEOGOTYCKIE, OBTARZ GŁÓWNY NEOGOTYCKI. FERETRON BAROKOWY z WIZERUNKAMI ŚW. SEBASTIANA I ROZALII, KRZYŻYK PRÓCZYNNY, KIELICH REGENCYJNY z XVIII w. PACYFIK z XVI w. PAJAK RÓZNOGOTYCKI z XVI w.

DO PARAFII NALEŻA WSIE: BOBOWA i BRZANA

Historia kościoła św. Zofii

PO PÓŁNOCNEJ STRONIE MIASTECZKA NAD RZEKĄ BIAŁĄ ZOSTAŁ ZBUDOWANY W XIV W. Z KAMIENIA CIOSANEGO NA ZAPRAWIE WAPIENNEJ, KOŚCIÓŁ W STYLU GOTYCKIM POD WYZWIANIEM ŚW. ZOFII. OBOK NIEGO STOI DZWONNICĄ KAMIENNA W STYLU GOTYCKIM, PODOBNO STARSZA OD KOŚCIOŁA. W 1561 KOŚCIÓŁ PRZECHODZI W RĘCE ARIAN AZ DO 1892 W CZASIE ISTNIEJĄCEJ KOLEGIATY KOŚCIÓŁ BYŁ OBSŁUGIWANY PRZEZ JEDNEGO Z KANONIKÓW, KTÓRY ZAMIESZKIWAŁ OBOK NIEGO. KOŚCIÓŁ ŚW. ZOFII BYŁ JEST NADAL SZCZONĄ PRZEZ TUTEJSZYCH PARAFIAN A W CZASIE ODPUSTU 15 MAJA LICZNIE NAWIEDZANY. W DAWNYCH CZASACH LICZNIE NAWIEDZANY PRZEZ PIELGRZYMKI Z WĘGIER. ŚW. ZOFIA = TRZEMA CÓRKAMI STAKA SIĘ PATRONKĄ MIASTECZKA. JEJ WIZERUNEK BYŁ GODŁEM W PIECZĘCIACH URZĘDOWYCH MIASTA.

DO ZABYTKÓW KOŚCIOŁA NALEŻĄ:

OBRAZ ŚW. ZOFII Z TRZEMA CÓRKAMI, PÓŹNOGOTYCKI - pocz. XVI w. TRZY PORTALE GOTYCKIE XV w. DWA Z NICH O BOGATYCH OBRAMIENIACH SCHODKOWYCH. WEWNĄTRZ FRAGMENTY POLICHROMII: W PREBITERIIUM MAPS: "IHUS XPUS" ZAPEWNE XV w. OLTARZ GŁÓWNY ROKOKOWO-KLASYCYSTYCZNY XVIII/XIX w. AMBONA ROKOKOWA "pocz. XVIII w. OBRAZY XVIII w. KROPIELNICE: PÓŹNOGOTYCKIE = DEKO - PACJA MASWERKOWA, KAMIENNA W MUROWANA W SZKARPĘ NA ZEWNĄTRZ KOŚCIOŁA, BAROKOWA - KAMIENNA XVIII w. OBRAZ "UKRZYŻOWANIE" JACKA MALCZEWSKIEGO - pocz. XX w.

LEGENDA W ZAPISÓW BR. GUSTAWICZA: W DAWNYCH CZASACH W OKOLICY BOBOWEJ STAŁ ZAMEK, KTÓREGO WŁAŚCICIELE BYLI ARIANAMI. JEDEN Z WŁAŚCICIELI ZAMKU DRWIĄC SOBIE = RELIGII KATOL. PRZYSZEDŁ DO KOŚCIOŁA ŚW. ZOFII PODCZAS NA - BOŻENSTWA I NIE ZDJAWIŁ CZAPKI, STANĄC BUTNIE PRZED WIELKIM OLTARZEM, POPATRZEŁ NA OBRAZ ŚW. ZOFII I ZE ZDUMIENIEM STWIERDZIŁ, ŻE ŚW. ZOFIA PATRZY NA NIEGO Z WYRZUTEM. ODWRÓCIŁ SIĘ BOKIEM LECZ ZNOWY ŚW. ZOFIA PATRZYŁA NA NIEGO. ZANIEPOKOJONY - ABY SWĄ NIEWIARĘ I LEKCEWAŻENIE PUBLICZNIE OKAZAĆ, WYSTA - WIŁ JĘZYK ŚW. ZOFII. W TEJŻE CHWILI JĘZYK TAK MU SPUCHŁ, ŻE NIE MÓGŁ GO SCHOWAĆ DO UST. PRZERAZONY I ROZWŚCIECZONY MŁODZIENIEC WYBIEGŁ Z KOŚCIOŁA "ZZYŚIĘGAJĄC, ŻE ZBURZY GO DOSZCZETNIE. ZEBRAŁ SZY - BKO ZASTĘP UZBROJONYCH DWORZAN I SŁUG. OD KOŚCIOŁA ODDZIELAŁA ICH BIAŁA, PEŁNEŁA ONA WOWCZAS ROZLEGŁYM KORZYTEM. GDY ZACZĘLI SIĘ PRZEZ NIĄ PRZEPRAWIAĆ, ZERWAŁA SIĘ STRASZNA BURZA. ZAMIERZA - LI WRÓCIĆ DO ZAMKU, LECZ OKAZAŁO SIĘ TO NIEMOŻLIWE. Z MINUTY NA MINUTĘ WODY RZĘKI WZBIERAŁY. CZEKAŁA TYCH ZUCHWAŁCÓW ŚMIERĆ W ODMĘTACH ROZSZALAJĄCEJ RZĘKI. TERAZ MATKA BŁOZNIERCY PO - ZNAŁA, ŻE TO KARA BOZA. UPOKORZYŁA SIĘ PRZETO BŁAGAJĄC BOGA O RATUNEK, SŁUBUJĄC, ŻE KOŚCIÓŁ ODNOWI I PRZEJDZIE NA KATOLICYZM WRAZ Z DZIEĆMI I SŁUŻBĄ. WKROTCE WODA OPADŁA TAK, ŻE MOGLI SIĘ UDAĆ DO KOŚCIOŁA, ALE JUŻ W INNYM ZAMIARZE. MATKA WRAZ Z ZUCHWAŁYM SYNEM UPADŁA NA KO - LANA PRZED OBRAZEM ŚW. ZOFII BŁAGAJĄC, ABY JEJ UZDROWIŁA SYNA. GORĄCA ICH PROŚBA ZOSTAŁA WY - SŁUCHANA. SYN ZDROWIE ODZYSKAŁ I WRÓCIŁI WSZYSCY NA ŁONO KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO.

O SAMYM OBRAZIE ŚW. ZOFII ISTNIEJE NASTĘPUJĄCA LEGENDA: KILKASET LAT TEMU PEWIEN ZA - MOŻNY SZLACHCIC WRACAŁ Z PIELGRZYMKI DO RZYMU. WIOŻE ZE SOBĄ PODARUNEK OD PAPIEŻA - OBRAZ ŚW. ZOFII. GDY DOJECHAŁ DO MIEJSCA GDZIE DZISIAJ STOI KOŚCIÓŁ, KONIE ZATRZYMAŁ SIĘ I NIE CHCIAŁ RUSZYĆ Z MIEJSCA. LUDZIE Z MIASTECZKA ZBIEGLI SIĘ A DOWIEDZIAWSZY SIĘ, ŻE WIEZIE OBRAZ ŚW. ZOFII PROSILI GO GORĄCO ABY OBRAZ W BOBOWEJ ZOSTAWIŁ. SZLACHCIC PODAROWAŁ OBRAZ BOBOWIANOM I RUSZYŁ W DROGĘ. PO JAKIMŚ CZASIE ZACZĄŁ ZAŁOWAĆ SWEGO UCZYŃKU I WRÓCIŁ DO BOBOWEJ PO OBRAZ. ODEBRAŁ GO MIESZCZANOM, UMIEŚCIŁ NA WOZIE LECZ KONIE MIMO POGANIANIA I BICIA NIE CHCIAŁ RUSZYĆ Z MIEJSCA. WTEDY SZLACHCIC DOSZEDŁ DO WNIOSKU, ŻE TO WOLA BOŻA I ODDAŁ OBRAZ MIESZCZANOM. UMIEŚCZONO GO NAJPIERW W KOŚCIELE PARAFIALNYM. PO PEWNYM CZASIE WYBU - DOWANO KOŚCIÓŁEK I TAM UMIEŚCZONO OBRAZ. JEDEN Z WŁAŚCICIELI BOBOWEJ POSTANOWIŁ ZABRAĆ OBRAZ I UMIEŚCIĆ GO W SWEJ KAPLICY NA ZAMKU. TAK TEŻ ZROBIŁ. Z NIEWIADOMEGO POWODU CZŁOWIEK PRZED ZRABOWANYM OBRAZEM. MIAŁY DNI I MIEJĄCE NA ZARLIWAK MU ZWRÓCIŁ OBRAZ DO KOŚCIO - ŁA. OPWIĘDZIAŁ TO ZDARZENIE PROBOSZCZOWI I ZOBOWIĄZAŁ SIĘ WYSTAWIĆ NOWY KOŚCIÓŁEK - JEŚLI ODZYSKA WZROK. NIEBAWEM STANĄŁ NOWY, MUROWANY KOŚCIÓŁEK. Z WIELKĄ CEREMO - NIA UMIEŚCZONO OBRAZ W WIELKIM OLTARZU. WŁAŚCICIEL ODZYSKAŁ WZROK MODLĄC SIĘ ZA - RLIWIE PODCZAS PIERWSZEGO NABOŻENSTWA ODPRAWIANEGO W TYM KOŚCIELE.

zdjęcia: *Jan Nitecki*

zdjęcia w czerwonej obwódce zapożyczono z:
<http://images.polskaniezwykla.pl/user/original/619162.jpg>
http://img2.garnek.pl/a.garnek.pl/002/999/2999149_800.0.jpg/podkarpacie-bobowa-kosciol.jpg
<http://www.garnek.pl/iwmali/2999150/podkarpacie-bobowa-kosciol>
http://www.organy.art.pl/images/instrumenty/b/bobowa_zofii1.jpg
<https://i.ytimg.com/vi/tk3wHBfMTRc/maxresdefault.jpg>